

Remissvar: Ny lag om koordineringsinsatser inom hälso- och sjukvården (Ds 2018:5)

Sammanfattning

- Forte menar att landstingens arbete med koordineringsinsatser till den målgrupp utredningen beskriver är mycket värdefullt, och behöver utvecklas ytterligare.
- Forte ser en risk i att den lagreglering som föreslås kan leda till olycklig begränsning i det utvecklingsarbete som bedrivs flexibelt och i samverkan med andra aktörer.
- Forte menar att samverkan med andra parter, i synnerhet arbetsgivare, är särskilt viktig i rehabiliteringen, och att insatser för att främja sådan samverkan bör uppnås på andra sätt än med lagreglering.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, FORTE, stöder forskning inom områdena hälsa, arbetsliv och välfärd, och känner därigenom särskilt ansvar för områden som tydligt skär genom flera av dessa områden. Frågor om nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och funktionsnedsättning, och hur återgång i arbete efter sjukskrivning kan främjas är viktiga forskningsområden för Forte. Forte har också genom särskilda regeringsuppdrag både gjort forskningsöversikter inom området och utvärderingar av den forskning som bedrivits genom den så kallade rehabiliteringsgarantin. Forte har också nu pågående forskningssatsningar med stöd från medel ur rehabiliteringsgarantin.

Ett genomgående fynd i de forskningssammanställningar som Forte gjort är att samverkan med arbetsplatsen och arbetsgivaren är avgörande för återgång i arbete efter sjukskrivning. I de utlysningar av forskningsprojekt Forte har haft inom ramen för rehabiliteringsgarantin (den så kallade Rehsam-satsningen) har vi därför krävt att projekten ska vara upplagda så att rehabiliteringen bedrivs i samverkan med arbetsplats/arbetsgivare. I de utlysningar Forte gjort har vi också särskilt pekat på rehabiliteringskoordinatörernas roll, och att dessa bör engageras i verksamheterna. Som utredningen nämner fungerar dessa på olika sätt i olika landsting, och generellt sett har dessa inte kommit att ha en tydlig roll i de projekt Forte bidragit till. Utredningen nämner arbetsgivarens ansvar för rehabilitering, och att en viktig funktion för rehabiliteringskoordinatörerna är att ha kontakter med arbetsgivare och andra aktörer: Utredningen menar också att det för arbetsgivaren är en fördel att det finns en samlade aktör inom landstinget att samarbeta med. Fortes erfarenhet är dock att arbetsgivares och arbetsförmedlingens samverkan med hälso- och sjukvården behöver utformas utifrån lokala förutsättningar och de enskilda patienternas behov.

Att landstingens arbete med den patientgrupp som utredningen avser bör präglas av koordinering och samverkan är självklart, och den ansatsen behöver främjas på olika sätt.

Den rehabiliteringskoordinering, med olika inriktning och organisation, som växt fram i landstingen är värdefull, och bör fortsätta att utvecklas. Forte ser dock en risk i att den lagreglering som föreslås snarare kan motverka det värdefulla utvecklingsarbete som pågår och måste stärkas. Lagtexten innehåller formuleringar om att den gäller inom landstingen, och inte avser ansvar som ligger på andra aktörer, vilket är naturligt. Men risken är då att landstingens i högre grad fokuserar på det egna arbetet, för att uppfylla lagen, än att fortsätta att bedriva utvecklingsarbete i olika former av lokal samverkan mellan aktörer.

Man kan också notera att flera av de formuleringar om formerna för koordineringsarbetet är helt kongruenta med de intentioner och regelverk som redan finns i lagtext, framförallt Hälso- och sjukvårdslagen och Patientsäkerhetslagen, och därmed knappast kan anses behövliga.

Forte menar därför att ytterligare lagreglering knappast är den lämpligaste vägen att stödja arbete med rehabilitering och återgång i arbete för den målgrupp som avses. Snarare menar vi att detaljreglering i lag kan motverka viktigt pågående utvecklingsarbete.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Ethel Forsberg efter föredragning av huvudsekreterare Peter Allebeck.

Ethel Forsberg

Generaldirektör